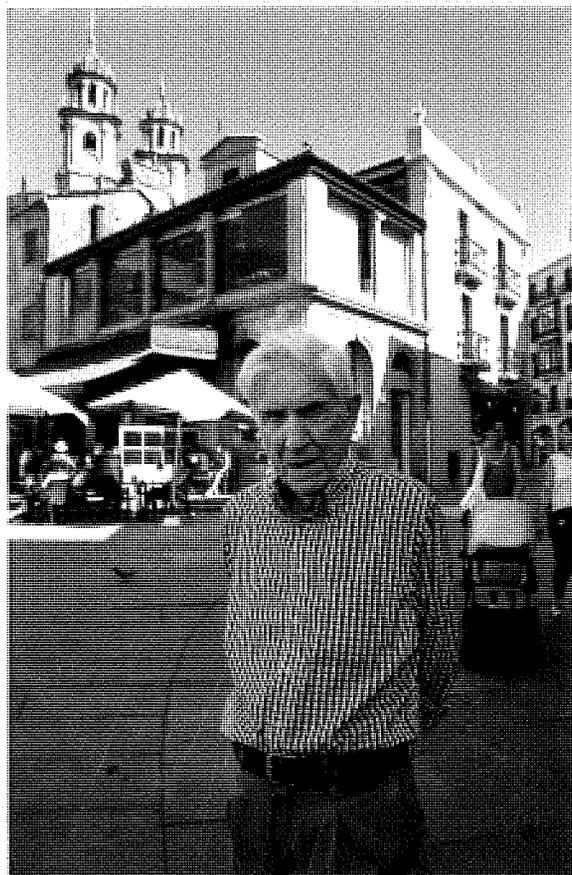

Olga

REVISTA DE POESÍA GALEGA EN MADRID

Sabino Torres
Baixo o peito a ferida

Edita:

Asociación Cultural Río Xuvia

Fundador:

Sabino Torres Ferrer

Director:

Vicente Araguas

vicente.xuvia@hotmail.com

Subdirector:

Rafa Yáñez

xasti35@yahoo.es

Secretario de redacción:

Manuel Pereira Valcárcel

manuelpereiravalcarcel@gmail.com

Estilista:

Lidia Teixeira

lidiateixeiro@gmail.com

Alma gráfica:

Ricardo Pichel Gotérrez

ripichel@outlook.com

Deseño de portada e contraportada:

Manuel Pereira Valcárcel

Fotografías:

Manuel Pereira Valcárcel, agás as das páxinas 10, 34 e 50.

Publicidade e subscricións:

Manuel Pereira Valcárcel

manuelpereiravalcarcel@gmail.com

Rafa Yáñez

xasti35@yahoo.es

ISSN: 2445-2769

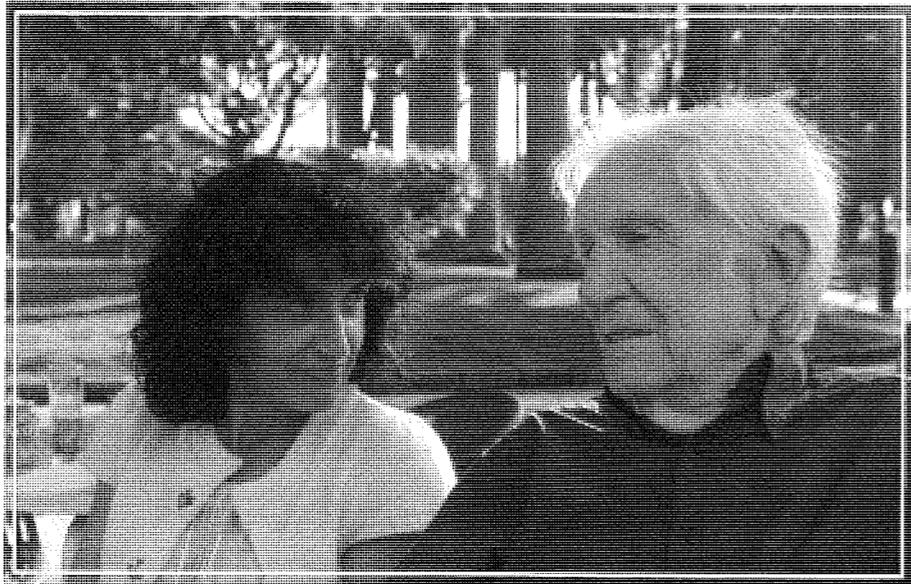
Depósito legal: M-41999-2016

Imprime:

Estugraf Impresores S. L.

SUMARIO

<i>Esta por ti, Sabino</i>	
Vicente Araguas	3
Ana Acuña	7
Xesús Alonso Montero	11
Xosé María Álvarez Cáccamo	13
Miguel Barrera	15
Xosé María Dobarro	17
Xosé Ramón Fandiño	25
Miguel Anxo Fernán Vello	27
Víctor F. Freixanes	29
Carmen Mejía Ruiz	33
Laura Mundo Torres	35
Ramón Nicolas	37
Alfonso S. Palomares	41
Manuel Pereira Valcárcel	43
Xosé Soto de Arxeriz	45
Lidia Teixeira	47
Rafa Yáñez	49

Ana Acuña e Sabino Torres. Pontevedra, 10-08-2012

Ana Acuña

D'As tres columnas ás Noites con Violeta. As mulleres no ensaio e na poesía de Sabino Torres

Recordarán os lectores e lectoras de *Olga. Revista de poesía galega en Madrid* que no primeiro número viron a luz dous poemas de Sabino Torres pertencentes ao libro inédito *Noites con Violeta*. Nesta colaboración en homenaxe ao amigo recentemente desaparecido queremos relacionar o poemario inédito *Noites con Violeta*, que o xeneroso Sabino compartiu connosco e sobre o que tivemos ocasión de opinar, co ensaio *As tres columnas* publicado en 2008. O elemento común é a presenza das mulleres, concretamente das mulleres públicas, e que nos permiten recordar a preocupación de Sabino Torres polas desherdadas da historia, polas dominadas (sexan persoas ou animais...) nun mundo de dominadores.

O inédito *Noites con Violeta* é un libro de amor e desamor que poetiza a relación entre un adolescente e unha prostituta. Ao longo de trinta e dous textos, Sabino Torres descóbrenos unha relación chea de matices pero contra toda regra social na primeira metade do século pasado: a busca e o coñecemento, os sucesivos encontros, a complexidade da relación complexa, os momentos de felicidade compartida, pero tamén os intres de celos e de reconciliación, os intentos de manter unha relación “normal” (con regalos, paseos ou películas nos cines públicos), as reflexións do adolescente sobre un amor que atenta contra a “boa sociedade”, as condicións do traballo da muller (os clientes, a emancipación...) e que supoñen a ruptura progresiva, o desamor...

A elaboración desta colaboración forma parte do proxecto de investigación financiado polo Ministerio de Economía y Competitividad FEM 2015-66937.

A versión final do poemario *Noites con Violeta* sufriu algunha modificación, non só lingüística, senón tamén formal. Proba do que acabamos de indicar é a numeración dos dous textos que viron a luz en *Olga* 1 (2016: 41-42): mentres nesta publicación periódica os poemas aparecen como XVIII e XXX, nunha versión inédita do libro eses mesmos textos estaban numerados como XIX e XXXI. Esperamos que as investigadoras e investigadores do futuro se ocupen destas cuestións formais de *Noites con Violeta* e doutros aspectos de contido: a poética de Sabino Torres, segundo a cal a poesía era unha “fábrica de soños”, a presenza nos seus textos da poesía española e galega (Manuel Machado, Emilio Negreira)...

Nesta ocasión e como xa indicamos máis arriba, queremos relacionar o poemario inédito *Noites con Violeta* co ensaio *As tres columnas* publicado pola editorial Galaxia en 2008. *As tres columnas* sitúase entre a memoria e a ficción e ofrece o retrato máis entrañable da prostitución na Pontevedra da contemporaneidade. Como explicamos noutro lugar:

O escritor pontevedrés preséntanos os comezos e os finais dos barrios a elas [prostitutas] vinculados, os seus espazos, as protagonistas e os seus costumes; pero tamén nos ofrece a clave e as coordenadas para entender os cambios na cidade. (Acuña 2015: 134)

En 2015 tomabamos como guía *As tres columnas* de Sabino Torres para profundar no coñecemento histórico da prostitución na cidade do Lérez e facer un breve percorrido polos seus asentamentos, polos seus espazos, polas súas protagonistas e os seus costumes. Tamén o poemario inédito *Noites con Violeta* nos permite acompañar a voz poética e o obxecto amoroso polo asentamento do Campo do Boi, a Casa do Patín, os bares e a casa propia (cando a muller pública lograba a independencia), os nomes (da protagonista e o das amigas), e os seus costumes no día libre (paseos pola Caeira e sesións no cine Principal procurando a aceptación das xentes).

Non se pode esquecer que, nun tempo escuro, as mulleres asentadas no barrio da Moureira “resolveron a falta de educación

sexual da sociedade pontevedresa e contribuíron á aceptación doutros personaxes populares” (*ibid.* 78) e Sabino Torres cedelles a voz e o protagonismo a ese

lugar máxico que foi a Moureira, cuxa desaparición, no ano 1956, non arranxou o que as boas intencións, se as houbo, pretendían senón que desenvolveu outra prostitución privada de control e sen a protección que se lles prometía ás mulleres. (Torres 2008: 122)

Referencias bibliográficas citadas: Acuña, Ana (2015): “As prostitutas da Moureira vistas por Sabino Torres”, en *Do gris ao violeta. Achegas á historia das mulleres de Pontevedra*. Pontevedra: Concello, pp. 133-139; Torres, Sabino (2008): *As Tres columnas*. Vigo: Galaxia.